30/03/2021

Όταν οι Χιώτες αναζήτησαν καταφύγιο στα Μοναστήρια

/ Ιστορία - Εθνικά Θέματα

Στις 30 Μαρτίου 1822 πραγματοποιείται η Σφαγή των Ελλήνων της Χίου από τον οθωμανικό στρατό . Την ημέρα εκείνη Οθωμανοί Τούρκοι κατέσφαξαν δεκάδες χιλιάδες Έλληνες στη Χίο, ως αντίποινα για την κήρυξη της επανάστασης στο νησί από τον Σάμιο Λυκούργο Λογοθέτη.

Κατά το δεύτερο έτος της Ελληνικής Επανάστασης του 1821 ο Χιώτης οπλαρχηγός Αντώνης Μπουρνιάς και ο αρχηγός της επανάστασης στη Σάμο, Λυκούργος Λογοθέτης ξεσήκωσαν τους Χιώτες εναντίον των Τούρκων. Έτσι, στις 11 Μαρτίου του 1822 ο Λογοθέτης αποβιβάζεται στο Κοντάρι με 2.000 άνδρες και πολιορκεί το Κάστρο της πόλης της Χίου, όπου είχαν καταφύγει οι Τούρκοι του νησιού.
Η αντίδραση των Τούρκων ήταν άμεση. Μόλις έμαθαν στην Κωνσταντινούπολη το γεγονός της επανάστασης της Χίου, το θεώρησαν προσβολή κι έστειλαν στο νησί τον Τουρκικό στόλο με αρχιναύαρχο τον Καρά Αλή.

Τη Μεγάλη Πέμπτη 30 Μαρτίου του 1822 ο Τουρκικός στόλος, αποτελούμενος από 46 πλοία και 7000 στρατιώτες, έφτασε στο βόρειο τμήμα του νησιού. Λίγες ώρες μετά, οι Τούρκοι στρατιώτες αποβιβάστηκαν στο νησί και ενώθηκαν με άλλους ομοεθνείς τους, που είτε είχαν βγει ορμητικά από το Κάστρο είτε είχαν φτάσει από τα απέναντι μικρασιατικά παράλια και ξεκίνησαν τη σφαγή, τις λεηλασίες και το κάψιμο της πόλης.Ο Λογοθέτης και ο Μπουρνιάς αποχώρησαν προς το εσωτερικό του νησιού, λέγοντας το σύνθημα ο σώζων εαυτόν σωθήτω.

Τη Μεγάλη Παρασκευή, 31 Μαρτίου του 1822, κάηκε ο Ναός της Παναγίας της Τουρλωτής και δόθηκε το σύνθημα στους Τούρκους για γενική αιματοχυσία και αποτέφρωση της πόλης. Από εκείνη τη μέρα και για 4 μήνες έφταναν Τούρκοι κατάδικοι από τις απέναντι Μικρασιατικές ακτές με σκοπό το φόνο, τη λεηλασία και τα λάφυρα.

Υπολογίζεται ότι κατέφθασαν 40.000 Τούρκοι άτακτοι αυτήν την περίοδο. Ταυτόχρονα, ο Τούρκος διοικητής του νησιού, Βαχήτ Πασάς ανήγγειλε τη διαταγή του Σουλτάνου Μαχμούτ του Β΄ να θανατώνονται βρέφη έως 3 ετών, αγόρια και άνδρες άνω των 12 ετών, γυναίκες άνω των 40 ετών, να αιχμαλωτίζονται κορίτσια και γυναίκες από 3 έως 40 ετών και αγόρια από 3 έως 12 ετών. Θα γλίτωναν μόνο όσοι θα ασπάζονταν το Μωαμεθανισμό.

Μετά την καταστροφή της πόλης της Χίου, οι περισσότεροι Χιώτες άρχισαν να μετακινούνται προς το εσωτερικό του νησιού για να σωθούν από το μένος και την εκδικητική μανία των Τούρκων. Τα καταφύγιά τους ήταν αρχικά οι Καρυές, ο Ανάβατος, το Αίπος, η Νέα Μονή, το μοναστήρι του Αγίου Μηνά και ο Άγιος Γεώργιος ο Συκούσης. Εκεί άρχισαν να διοργανώνουν αντιστάσεις αληθινά ηρωικές.

Στις 2 Απριλίου 1822, Κυριακή του Πάσχα μπήκαν 15.000 Τούρκοι στο μοναστήρι του Αγίου Μηνά από ένα μικρό άνοιγμα, που υπήρχε στον περίβολο και είτε έσφαξαν είτε έκαψαν ζωντανούς τους 2000 περίπου Χιώτες, γυναικόπαιδα ως επί των πλείστων, που είχαν κρυφτεί εκεί.

Στη συνέχεια πυρπόλησαν το μοναστήρι. Την ίδια μέρα το ίδιο γεγονός έλαβε χώρα και στη Νέα Μονή. Η κατάσταση γενικεύτηκε και σε άλλα χωριά της Χίου. Οι Σαμιώτες εγκατέλειψαν τη Χίο και έπλευσαν προς τα Ψαρά.

Την Τετάρτη 5 Απριλίου του 1822 ο Καρά Αλής έβγάλε ανακοίνωση, πως όσοι Χιώτες θα παρέδιδαν τα όπλα τους και θα επέστρεφαν στην πόλη, θα αφήνονταν ελεύθεροι, θα τους δίνονταν δηλαδή αμνηστία. Μάλιστα εξασφάλισαν οι Τούρκοι και επιστολή του φυλακισμένου Μητροπολίτη Χίου Πλάτωνα Φραγκιάδη και των

Δημογερόντων, η οποία ανέφερε τις ειλικρινές προθέσεις των Τούρκων.

Οι πρόξενοι της Αγγλίας, της Αυστρίας και της Γαλλίας στο νησί ανέλαβαν να μεταφέρουν την παραπάνω πρόταση στους Χιώτες και να τους πείσουν. Οι Χιώτες εμπιστεύθηκαν τους πρόξενους και άρχισαν να επιστρέφουν και να παραδίδουν τα όπλα τους. Βέβαια, όπως ήταν αναμενόμενο, οι Τούρκοι αθέτησαν το λόγο τους και άρχισαν να σφάζουν όσους κατέβαιναν στην πόλη. Η μεγάλη σφαγή συνεχίστηκε και στην κεντρική Χίο (Βροντάδο, Πιτυός, Θυμιανά και μετά Βορειόχωρα).

Στο ακρωτήρι του Κάβο Μελανιός, απέναντι από τα Ψαρά βρήκαν καταφύγιο περίπου 10.000 Χιώτες και περίμεναν τα ψαριανά πλοία να τους μεταφέρουν στα Ψαρά. Δυστυχώς, όμως, η μεγάλη θαλασσοταραχή τους στάθηκε εμπόδιο και σφαγιάσθηκαν σχεδόν όλοι από τους Τούρκους με απερίγραπτη λύσσα. Ήταν μάλιστα τόσο πολύ το αίμα των αθώων, που η θάλασσα μελάνιασε γύρω από τον κάβο και την παραλία.

Πέντε μέρες μετά, στις 23 Απριλίου του 1822 απαγχονίστηκαν στην τάφρο του Κάστρου της πόλης της Χίου ο μητροπολίτης Χίου Πλάτων Φραγκιάδης, ο διάκονός του Μακάριος Γαρρής ή Γέμελος και 9 πρόκριτοι. Στη συνέχεια θανατώθηκαν ανά δέκα με τον ίδιο τρόπο και οι υπόλοιποι 60 δημογέροντες που ήταν φυλακισμένοι σε μια σκοτεινή και υγρή φυλακή του Κάστρου. Τα σώματά τους χλευάστηκαν από τους Τούρκους, οι οποίοι τα έριξαν μετά στη θάλασσα.